

■ Kysy Gerbneriltä!

Toimittajat kiukuttelevat tiedemiehille usein siitä, että nämä eivät osaa sanoa miten asiat ovat. Vielä kiusallisempaa on se, että jutussa pitäisi luodata tulevaisuutta, silloin sulkeutuvat yhä useammat ns. asiantuntijoiden suut.

Tämä on tietysti panettelua, kuten Peilaaja ja kaikki hänen yliopistolla töissä olevat ystävänsä tietävät. Kyse on vain siitä, että löytää oikean asiantuntijan. Ennustamisessa Peilaaja kehottaa kääntymään George Gerbnerin puoleen. Tuo amerikan emeritus loihe lausumaan jo 19. tammikuuta (Helsingin Sanomat) — pari kuukautta ennen larhoja ja murasia — seuraavaa:

Keskustelu väkivallasta alkaa Suomessakin parin vuoden sisällä, Gerbner ennustaa.

"Se alkaa jollakin sensaatiomaisella murhajutulla, jolla lehdistö mässäilee. Kansa kauhistelee ja pelkää lisääntyvää väkivaltaa. Poliitikot ryhtyvät vaatimaan enemmän poliiseja, koska ihmisten turvallisuus on uhattuna. Lopuksi ryhdytään syyttämään tiedotusvälineitä väkivallan

ihannoimisesta."

Jos toimittajien keskuudessa on siis epävarmuutta tulevasta, Peilaaja antaa helpon neuvon, kysykää George Gerbneriltä!

Keskitysleirejäkö muka?

Jos tulevaisuus onkin siis nyt hallussa, ongelmat eivät suinkaan ole ohi. Peilaajan tietoon on sattuneesta syystä tullut britti Christopher Norrisin, kirjallisuus- ja yhteiskuntateoreetikon, opus *Uncritical Theory* (1992). Sillä on alaotsikkokin: *Postmodernism, Intellectuals and the Gulf War*.

Norris ottaa etäisyyttä mm. Jean Baudrillardin ja ylimalkaan postmodernisteihin, vaikka ei heidän kaikkea arvoaan kiistäkään. Toivottoman vanhanaikainen Norris silti on: hän ei suostu kieltämään käsitteiden todellisuutta ja totuus mielekkyyttä. Kas näin:

"Kiitettävää liberaalia asennetta on siinä, ettei haluta sanella ihmisille heidän ajatteluaan. Äärimmillään käy kuitenkin mahdottomaksi esimerkiksi toisen

maailmansodan oikeistolaisten revisionististen historioitsijoiden arvostelu näiden väittäessä, että natsien kuolemanleirejä ei ollut olemassa".

Niin, oliko niitä? Peilaajan kaveri kysäisi kirjan luettuaan, pitäisikö meidän lunastaa paikkamme itsellekultuurellien joukossa väistelemällä vastaamista?

Sananvapauden nimissä

Pikkumaisen ilkeilyn sijaan Peilaaja lopettaa tällä kertaa painavasti. Hän sulkee oman sanaisen arkkunsa ja antaa palstan lopputilan sananvapauden asian käyttöön.

Peilaajan postin joukosta löytyi nimittäin oheinen artikkeli. Peilaajan kaverin kuuleman huhun mukaan kunnianarvoisa Sosiologia-lehti on sen hyllyttänyt, vetoamalla tyyliseikkoihin. Peilaaja on kuitenkin Bourdieunsa lukenut ja tietää että hyvä maku ja tyyli ovat vallan välineitä ja siis suhteellisia (jos vaikka historiallinen totuus ei sitä olisikaan). Sananvapauden 'torvea töräyttellen' Peilaaja toivottaa hyvää kesää.

Veli Pierula ja Kylli Paukkudell

Mitähän äiti tähän sanoisi?

Sosiologia on kuollut, eläköön pierologia

Mitä on pierologia? Kysymys on vaikea. Älkäämme kuitenkaan aloitako tunnustuksellisesti. Toki voisimme perustella pierologian olemassaolon omalla historiallamme, omalla ruumiillisuudellamme, omilla subjektiivisilla kokemuksillamme, riippumatta toisista (ks. Paug 1982). Tämähän on muodissa. Jos omaksuisimme tämän mm. Vähähäisun (1993) tungetteleman näkökulman, joutuisimme kysymään ja vastaamaan hänen tapaansa:

Jos ensimmäinen paukku on tragedia, toinen farssi ja kolmas ironiaa, niin mitä mahtaa olla neljäs? Toistoa, pelkkää toistoa. Vanhan, jo moneen kertaan haistetun läsnäoloa nykyisyydessä. (Em., 69)

Tältä pohjalta emme voisi päätyä muuta kuin siihen, että pierologian kohde on tietty, nykymaailmassa sangen yleinen "henkilökohtainen ongelma" (em.). Mutta tällöin pierologia olisi siinä samassa surkuteltavassa jamassa, jossa sosiologia aikalaishiagnostiikan mukaan tätä nykyä on. Tämä on epätydyttävää. Toki pierologia etsii sosiologian tavoin omaa identiteettiään, mutta kun sosiologia etsii sitä hajautumalla erilaisiksi juoruiluiksi (ettemme sanoisi pieruiluiksi!), joita yhdistää enää vain retorinen vanhainen sosiologian nimiin, pierologia toimii toisin. Yksinkertaisesti: se löytää identiteettinsä änkeytymällä vääjäämättä asemaan, joka sosiologialla "yleisenä yhteiskuntatieteenä" aikoinaan oli ja josta se on muodikkaiden tuoksujen huumaamana luo-

punut (ks. V. Pierula & Paukkudell 1977).

On totta, että pierurgia on saavuttanut tämän aseman tieteenhistoriallisesti pitkän ja monopolivisen, usein äänekkään ja joskus perin pahanhajuisenkin prosessin tuloksena. Pitkään ajateltiin — siihen tapaan kuin Vähähaisu edellä — että alan tutkimuskohde, suolistokaasujen hellittäminen peräreiän kautta, on puhtaasti solipsistis-fysiologinen ilmiö, jolla ei ole mitään tekemistä yhteiskunnan kanssa (ks. myös Pupsa 1990). Tämä kehitysvaihe oli hyödyllinen lähinnä tuottaessaan ilmiön äänellistä muotokieltä koskevia luokituksia — tunnetuimpia on Tunkelon (1935) luokitus tuhnuun, sihaukseen, lurinaan, lörinään ja töräykseen — sekä erilaisia hajun äkeysasteen mittaukseen sopivia välineitä, kuten nykyisin yhä laajassa käytössä olevan *lemubeli*-asteikollisen mittarin (ks. Lurina 1981).

Pierurgia olisi epäilemättä juuttunut tähän yliöpositivistiseen vaiheeseen, elleivät Ähkin ja hänen piirinsä olisi korostaneet jo 20-luvun Neuvostoliitossa pierun sosiaalisia ulottuvuuksia (ks. Paukkudell 1990 ja Lemunen 1992). Ähkinin ja kumppanien ajatukset tulivat lännessä tunnetuiksi vasta 60-luvulla, ja ne vaikuttivat tälläiseen pierurgiaan niin ehtoisasti, että jotkut ovat alkaneet puhua peräti Ähkinin peräboomista (Lemunen 1992). Itse luonnehtisimme asiaa niin, että vaikutuksessa kuuluu selvästi lihan kahleista vapautuvan hengen riemuhuuto. Tätä luonnehdintaa älköön sekoitettako siihen, miten kahden kankusen välistä lemahtava hengenlento käsiteltiin saksalaisessa idealismissa (asiasta ks. Mäki-Piekaus 1991).

Ähkin ja kumppanit tähdensivät, ettei suolistokaasun hellitystapahtuma — puhkuma (slovo), kuten he sitä kutsuivat — ole suinkaan yksilöllinen vaan mitä juuriperäisimmin sosiaalinen tapahtuma. Se on vuorovaikutusta jos mikä: pierijä on toimessaan aina-jo suuntautunut toisia ympäristössään olevia kohti, ja tästä suuntautuneisuudesta riippuu, millainen toiminnan tulos keskeisillä aistikkvaliteeteillaan — etenkin äänensä ja haisunsa puolesta — on (ks. Paukkudell 1990, 44-5). Tuossa tuotteessa leikkaavat toisensa mitä moninaisimmat sosiaaliset suhteet (em., 46). Itse asiassa puhkuma on erilaisten yhteiskunnallisten tilanteiden mukaan genreytynyt, diskursiivinen ilmiö, ja voidaan sanoa, että yhteiskunnan keskeisimmät (kulttuuriset) säännöt ovat rakentuneet sen pohjalta ja sen ympärille, millaiset ääni- ja haisukvaliteetit ovat kussakin tilanteessa asianmukaisia (Ähkin 1984 (1929); ks. myös Merdeau & Fart 1988). Joissain tapauksissa olemme äännettömässä (mutta usein sitäkin lemuavammassa) salamuraajadiskurssissa, toisissa taas moniäänisenä raikuvassa, eri rekistereitä rikkaasti hyödyntävässä polyfonisessa diskurssissa jne.

Kulttuuripierurgiassa on huomautettu siitä, että pieru on meikäläisessä kulttuurissa ollut jo vanhastaan liminaalinen ilmiö, pyhään rajatilaan viittaava merkki. Kuten Vetelä (1989, 103) torttuisasti toteaa:

Pieru on yksi ilmentymä vanhasuomalaisesta pyhäkäyttyäytymisestä. Se ilmentää pyhää mytologista merkityssisältöä. Pieru on rajojen ja luokituserojen ylitys siinä missä muutkin pyhän symboliset ilmaukset.

Vetelä (em., 104) korostaa Ähkinin tavoin kulloistakin pierentää tilannekohtaisesti säätelevien käyttäytymissääntöjen merkitystä:

Moraalinen närkästys seuraa tilanteita, joissa yksilölliset sovellutukset eivät sovi yhteen yleisen tulkinnan kanssa — kuka sitten katsookin edustavansa kollektiivisempää tulkintayhteisöä.

Vaikka kulttuuripierurgia korostaakin sääntöjen pieremistä ohjaavaa merkitystä, se toisaalta jättää yhteiskunnalliset valta- ja statuserot tässä yhteydessä liian vähälle huomiolle (ks. Pruit 1980). Tätä kuvastaa mm. Vetelän väite, että pieru ”on rajojen ja luokituserojen ylitys”. Jos pierurgia haluaa olla yleinen yhteiskuntatiede, sen tulee ottaa tarkka vaari pieremisessä ilmaisunsa saavista yhteiskunnallisista valtasuhteista. Kuten Jysäys (1993) on hiljattain osoittanut, sivistyneistön ja rahvaan pierukulttuurit eroavat selvästi toisistaan. Koska rahvas apinoi, sivistyneistö joutuu jatkuvasti etsimään tyyliillistä distinktiota siitä; toisaalta niin sivistyneistön kuin rahvaankin piereskelykentillä käydään jatkuvaa kamppailua niille kulloinkin ominaisesta pierupääomasta.

Tähän liittyen feministinen pierurgia on tähdentänyt, että yhteiskunnan patriarkaalinen valtarakenne saa selvimmän ilmaisunsa juuri piereskelyssä (ks. Haisunti 1992). Siinä missä Paavo kaiken keskellä pamauttaa, siinä Pirjo marginaaliin sysätynä pihauttaa. Niin pian kuin kastroatiopelko on ylitetty ja oidipuskompleksi ohitettu, pojat astuvat housujaan kohentaen pitkin isänsä kuluttamaa uraa keskelle lattiaa ja päästelevät tuutin täydeltä, kun taas tytöt hiipivät äitiensä helmoissa hämyisiin nurkkiin ja hamostaan sievästi kohottaen ja kasvoillaan vieno punastus päästävät pienempiä puhauksia. Näin patriarkaalinen valtarakenne lujittuu sukupolvesta toiseen.

Tältä pohjalta Vähähaisu (1993) on hurautunut ajattelemaan, että pierurgian kehityksestä ja tilasta saisi parhaiten otetta tarkastelemalla asiaa äiti/isät -dikotomian kontekstissa tai laajemmin perhesuhteiden matrisissa. Vähähaisuista pierurgia on varsin vapaamielinen ja suurpiirteinen äiti, joka on yhtynyt milloin yhteen, milloin toiseen isään ja tuottanut näitä tai noita äpäriä. ”Kaikki me nimittäin olemme lehtolapsia”, Vähähaisu (em., 69) sanoo laakeasti pierulogikuntaan viitaten. Ymmärrämme, että kääntämällä keskustan ja marginaalin suhteen pääläelleen eli siirtymällä isä/äidit -konstellaatiosta äiti/isät -konstellaatioon Vähähaisu hakee vapautusta Isän Jyrisevän Pierun — Iacanalaisittain Isän Nimen ja Lain — alta, mutta ellei asiaa kytketä domes-tisiin ja laajemmin yhteiskunnallisiin valtasuhteisiin vaan jäädään näpertelemään pelkillä perheenjäsenten nippeleillä, subversio

on tuomittu jäämään periferiseksi tuhnuksi tai parhaimmillaankin tarmottomaksi rutinaksi.

Kotoperäisistä pierulogeista etenkin K. Pierula (1985 ja 1986) on kehitellyt — Ähkinistä ponnistaen — ajatusta pierusta sosiaalisena puhutteluna. Hänestä pieru kuin pieru ehdottaa omanlaistaan sosiaalista sidettä. Ei ole tarpeen huomioida, kuinka tähän puhutteluun suhtaudutaan; tärkeintä on, että puhuttelu jo sinänsä luo sosiaalista sidostusta. Jokaisen pierun jälkeen yhteiskunta on enemmän yhteiskunta — näin silloinkin, kun läsnäolijat yhtenä naisena ja miehenä kaikkoavat kiireimmän kappalla puhuttelupaikalta. Tähän K. Pierulan kantaan sisältyy nähdäksemme tietty harha-aistimus (nenää nyripisteleville huomauttakoone, etteivät harha-aistimukset ole pierulogiassa suinkaan olleet harvinaisia tutkimusesineen moninaisellakin tavalla aisteja puhuttelevasta luonteesta johtuen).

Voimme havainnollistaa asiaa seuraavan, pierulogiassa klassikon aseman saavuttaneen kokeen avulla. Pierulogian etnometodologinen haara on pyrkinyt paljastamaan niitä arki-tiedostamattomia sääntöjä, jotka strukturoivat käyttäytymistä erilaisissa arkisissa pierentättilanteissa. Kyseisessä tutkimuksessa koevälineenä toimi henkilö, jonka ulosanti oli aiemmissa tutkimuksissa todettu lemubeimittauksin ylivoimaiseksi. Kokeen tehostamiseksi koeväline ravittiin yltäkyläisesti ruoka-aineilla, joiden aiempien tutkimusten pohjalta tiedettiin tuottavan äkeintä mahdollista suolistokaasua — koeväline söi soppakanuunallisen valkosipulikiilolla höystettyä hernerokkaa ja kolme tuhtia reikäleipää.

Koe suoritettiin kansainvälisen sosiologikonferenssin yhdellä väliajalla. Väliajan viettoon varatun aulan kattoon oli asennettu huomaamattomasti *Foucault Panoptikum*-merkinen laajakulmainen videokamera tallioimaan kokeen tapahtumia. Koeväline asteli muina henkilöinä väliaikaa hälisten viettävän seurakunnan keskelle, täsmälleen videokameran alle, huokaisi kerran tai kaksi ja avasi apposensa ammolleen. Tutkijaryhmän jäsen Perä-Roihu (1983, 34) on luonnehtinut koevälineen päästelemää ääntä sanoen, että siinä "tuomiopäivän pasuunan jylisevä mäike kietoutui kidutettujen hornan henkien kiljuvaan ulvontaan." Vielä paremmin koevälineen valinnan onnistuneisuutta kuvaa se, että haisua mittaamaan asennettu, ruukussa sojottavaksi viherkasviksi naamioitu lemubelimittari sälähti kappaleiksi löyhkän hirvittävyden ylitettyä sen toleranssirajan.

Kokeen tulos voidaan Alatuhnua (1989, 48-75) myötäillen tiivistää seuraavasti. Kun koevälineen päästämä ääni ylitti seurakunnan hälinän — tämä tapahtui noin sekunnin kuluttua kokeen alkamisesta — hälinä lakkasi ja kaikki kohdistivat katseensa koevälineeseen. Tällöin siis puhuttelu tai 'ehdotus' oli havaittu; ts. koeväline oli koonnut eri kuppikuntiin jakautuneen sekalaisesti porisseen — tai juoruilleen — lauman tai massan puhutteluun kuuntelevaksi, siihen huomionsa suunnanneeksi yleisöksi (vrt. Furz 1976). Näin K. Pierulan ajatus siitä, että pieru puhutteluna tuottaa puhuttelutilanteessa olevista puhuttelua kuuntelevaksi yhteiskunnallistuvan yleisön, saa empiiristä tukea.

Mutta ei tässä kaikki. Jo heti puhuttelun alettua lähinnä koevälinettä sijainneet henkilöt alkoivat kaikota suoraviivaisesti tästä pois. Kauempana sijainneet yhtyivät tähän suoraviivaiseen kaikkoamisliikkeeseen hiukan myöhemmin. Tämä yhdenmukaisen säteettäinen ja yhä kiireisemmäksi käynyt kaikkoamisliike pysähtyi vasta kun aulan seinät tulivat vastaan. Po. hetken tallioineesta videonauhasta voi nähdä, kuinka seurakunta oli yhdentyneesti hajautunut aulan seiniä vasten liikistyneiksi, neniään puristaviksi ja yökkiviksi yksilöiksi. Tästä kokeen paljastamasta ilmiöstä on sittemmin alettu puhua "hajautuvana yhdentymisenä" tai "yhteiskunnallistumisena hajautumisen kautta" (V. Pierula 1988). Toiselta kannalta katsoen kyse on "yhteiskunnan ulkoistumisesta" (Änkee 1991).

Havaitsemme, että jos huomioimme K. Pierulan tapaan vain puhuttelun piittaamatta sen vastaanotosta, tulemme ymmärtäneeksi yhteiskunnan muodostumaksi, jonka (kasvava) yhdentyneisyys on annettu pelkästään puhutteluissa. Juuri tämä on — näin väitämme — harha-aistimus. Vasta huomion kiinnittäminen vastaanottoon kuvatun kokeen tapaan paljastaa, että yhteiskunnassa on kyse hajautumisen ja yhdentymisen mutkikkaasta dialektiikasta, juuri "hajautuvasta yhdentymisestä" tai "yhdentyvistä hajautumisesta". Tämä pätee varsinkin muodostumaan, josta on alettu puhua muodikkaasti postmodernina.

Syvimmiltään tämä dialketiikka on kytköksissä pierun ontologiseen olemukseen. Pieruhan on yhtäaikaisesti sekä tiheästi yhdentynyt toimitte että kaasumaisesti hajautuva muodoste; se on samanaikaisesti läsnä ja poissa sikäli, että sen läsnäoloon sisältyy poissaolo ja poissaoloon läsnäolo. Täsmälleen sama pätee yhteiskuntaan, varsinkin postmoderniin: sekin on yhtäaikaisesti sekä yhdentynyt että hajautunut; sekin on samanaikaisesti läsnä ja poissa — läsnä varsinkin poissaollessaan ja poissa varsinkin läsnäollessaan. Siten sillä on pierun ontologinen olemus: se ei ole muuta kuin iso pieru, pieru korotettuna sadanteen potenssiin, jättipieru, jota miljoonat tiheästi yhdentyneinä purkautuvat ja ulkoistuneina hajautuvat pikkupieraisut sekunnista toiseen kaikkialla uusintavat. Pierulogin onkin kirjoitettava huoneentauluunsa maksimi: älä tutki pierua yhteiskunnassa vaan yhteiskuntaa pierussa — siis pieruna. Tässä maksimissa kiteytyy pierulogian luonne yleisenä yhteiskuntatieteenä.

Nähdäksemme joskus kuultu väite, että yhteiskunta on "yhtä eläintä", voidaan hyvinkin panna runollisen mielikuvituksen tiliin. Mutta jos yhteiskunnassa ei ole kyse "hyvin integroidusta yhteisestä ruumiista" vaan pikemmin jostakin pieruaalisesti alati tulevasta ja menevästä — "societas numquam est, ne scitur semper et moritur", kuten jo muinaiset roomalaiset postmodernisti sanoivat — onko tällöin otettava se rohto, jota sosiologian aikalaisvälskärät patistelevat potilasäitiään nauttimaan? Ymmärtääk-

semme heillä kuitenkin on vain toisensuuntainen aistivika kuin esim. K. Pierulalla: siinä missä tämä näkee pieruaalisten puhutte-
lujen voimasta kasvavaa yhteiskunnallistumista, he näkevät vain kolikon toisen puolen, yhteiskunnan pelkän hajautumisen.

Rohdoksi suosittu itsehajautuminen eli linnoittautuminen eri juorupiireihin tuhuilemaan pahanhajuisesti kulloinkin pois-
saolevista läsnäoloista tai jopa torttuilemaan toisilleen saattaa sopia sosiologeille, mutta ei pieruologeille. Jo edellä esitimme,
kuinka sosiologien päätä pakottavat pulmat — miten kyetä ajattelemaan samanaikaisesti yhdentymistä ja hajautumista tai,
herra paratkoon, läsnä- ja poissaolon problematiikkaa kun läsnäolo on aina-jo poissaoloa ja poissaolo aina-jo läsnäoloa — rat-
keavat hyvin yksinkertaisesti: ei tarvitse muuta kuin haistella pierun ontologista mutta ei-essentiaalista, dekompostoituvaa ole-
musta. Esityksemme nyt alkaessa haihtua ilmaan esitämme vielä pierulogisen ratkaisun sosiologiassa näköjään ratkeamatto-
maan subjektiviisen ja objektiivisen kannan pulmaan.

Kun ajattelemme kahden kankkusen välistä ilmoille puikahtavaa puhkumaa, pierua, ajattelemme jotakin, joka on objektiiv-
ista ja subjektiivista yhdessä ja samassa hengenvedossa. Pieru on objektiivinen (etemme sanoisi objektiivis-rakenteellinen!)
tosiseikka: siitä, että se sattuu purkautumaan juuri tässä ja nyt, todistaa kuuloaistimme tai — jos kyseessä on kavalan mykkä
salamurhaaja — viimeistäänkin hajuistimme. Samanaikaisesti kyse on subjektiivisesta ilmiöstä: vain subjekteina voimme tuot-
taa pieruja. Ns. kollektiivinen kajautus eli kuoropieru on vain yksilöllis-subjektiviisten aikaansaannosten emergoituma. Edelleen
niin kulloisenkin pierun tuottaja kuin sitä aistimaan joutuvatkin tunnistavat tuotoksen pieruksi vain subjektiivisten — vaikka toki
jaettuun kulttuuriin pohjautuvien — merkitysrakenteittensa varassa.

Pelkkä pieraisu siis riittää ratkaisemaan kiperän objekti-subjekti -ongelman: siinä ne ovat jakamattomasti yhtä. Näin on
löytnyt kauan haikailtu selkeä maamerkki, se perusta, jolle yhteiskunnan eri suuntiin hajautuvat puolet ja niitä koskevat, pinnal-
lisesti yhteismitattomina pidetyt esitykset lopulta — tieteen tai tietämättään, psykoottisesti tai paranoidisesti, kuinka vain — laske-
vat joko ankkurinsa tai vetensä. Toki tuo perusta on jatkuvassa liikkeessä, alati tulossa ja menossa, alati läsnä ja poissa, alati
yhdentymässä ja hajautumassa — yhtä kaikki: juuri sellaisena se on. Sen kunniaksi kannattaa tosiaankin kajauttaa kolme ker-
taa, yksissä tuimin ja yhteisperin, kuten Gaasi Laskma niin tunteikkaasti lausui pierulogian 7. maailmankonferenssin avajaisa-
noissaan Pärnussa 1991.

Toki tutkimuksessa on sallittua keskittyä joko yhteiskunnallis-objektiiviseen tai kulttuuris-subjektiviiseen puoleen ja jättää
toinen puoliasta hajuraon päähän. Hiukan valitellen joudumme toteamaan, että kulttuuris-subjektiviisen paradigman päästöt ovat
hallinneet nykypierulogian kenttää liiankin hegemoniaalisesti, vaikkamme suinkaan kiistä paradigman saavutuksia. Viittasimme
edellä jo Vetelän ansiokkaaseen tutkielmaan pierun pyhästä mytologisesta merkityssisällöstä. Sen rinnalle voisi nostaa Arojy-
skeen (1993) tutkielman pierun narratiivisuudesta. Hänhän osoittaa pierun kaiken narraation alkusoluksi: siinä erottuvat alkupi-
hinä, keskirutina ja loppukiekaus ovat tarjonneet kaikelle kerronnalle sen universaalin rakenteen, jonka jo Aristoteles äkkäsi kir-
jata "Runousoppiaan" ylös. Tulos on kunniaksi sen tuottaneelle, 2.6 miljoonaa markkaa maksaneelle projektille.

Mutta väkevintä ja tuhdeinta on tietenkin tutkimus, joka huomioi niin objektiivisen kuin subjektiivisen puolen ja kaikki
niiden välimuodot (ks. Ilma-Vaivainen 1990). Tällöin ei tule kuitenkaan uida siihen erherysään, jonka vankina mm. sosiologia
näyttää yhä edelleen polskivan, kuten erään aikalaisvälskärin tuoreesta esityksestä saatoimme jälleen kerran surusilmoin lukea.
Esityksessä katsotaan, että yhteiskunnan toiminnan materiaali näyttäytyy "ennen kaikkea kielellisenä todellisuutena, joka vaatii
tulkintaa", ja jatketaan sitten:

Toisin sanoen sosiaalisen toiminnan materiaali on mahdollista vain toimijoiden käyttäytymisenä, heidän ilmauksinaan,
puheenaan, kirjoituksenaan jne., siis toimijoiden itsensä tulkitsemana. Tämä merkitsee tietenkin eräänlaista hermeneu-
tista käännettä sosiologiassa. Se taas johtaa lopulta siihen, että sosiaalinen toiminta ja "vuoro vaikutus" sen arkipäiväi-
senä muotona eivät ole olennaisesti subjektiivista (puhdas fenomenologia), objektiivista (perinteinen funktionalistinen
yhteiskuntateoria) tai "intersubjektiviista" (esim. fenomenologinen sosiologia), vaan *tekstuaalista*. Ne ovat teksti tai tek-
stuuri, eräänlainen Penelopen kangas, monista eri suuntiin risteilevistä langoista muodostunut labyrintti, äidin peitto,
jonka alle sosiologian täytyy lukijansa, sisarensa ja veljensä yhä uudestaan johdattaa.

Esityksessä on — vähintäänkin — yksi mutta sitä fataalimpi erhe; erhe, joka osoittaa nykysosiologian surkuteltavan umpikujati-
lan. Tämä on yhteiskunnan ja sosiaalisen toiminnan käsittäminen tekstuaalisuudeksi, niiden ymmärtäminen tekstiksi tai tek-
stuuriksi. Tätä ne eivät ole vaan — kuten uskoaksemme olemme edellä raudanlujan vankkumattomasti osoittaneet — niissä
on kyse *pieruaalisuudesta*; ne ovat pieru tai pieruuri, eivät teksti tai tekstuuuri. Siten Penelopen kangas (mikä se sitten onkin) ei
kutoudu "monista eri suuntiin risteilevistä langoista" vaan monenmoisista eri suuntiin risteilevistä takaperoisista äänistä ja hai-
suista. Ja mikä tärkeintä: tällaisena se on jotain jatkuvasti syntyvää, ulkoistuvaa ja haihtuvaa. Siten ei ole kohdallista puhua pei-
tosta, jonka alle voisi mennä piiloon, vaan on puhuttava peitottomuudesta, joka on "yhä uudestaan" kohdattava avoimin korvin
ja sieraimin.

Kirjallisuus

- Alatuhn, P. (1989) Erinomaista kaasua, rakas Palmu. Metodisia johtolankoja pierologiasta harrastuneille. Helsinki: Haju ja hätä.
- Arojyske, J. (1993) Pieru kerrontana: strukturalistinen tutkielma. *Pierologia* 30:2, 88-96.
- Furz, W.Th. (1976) Über "Masse" und "Publikum" mit spezieller Hinsicht der Reaktionen beim öffentlichen Fahrenlassen eines Pupes. Bad Godesberg: Arschloch Verlag.
- Haisuntti, T. (1992) Miksi Paavo pamauttaa ja Pirjo pihauttaa? Pierun yhteiskunnallisuus naistutkimuksen näkökulmasta. Pierologian lisensiaatintutkielma, Äänisperän yliopisto.
- Ilma-Vaivainen, I. (1990) Paukut vielä. Objekttiivinen, subjektiivinen ja "intersubjekttiivinen" tutkielma asiakkaiden päästöistä ravintolaympäristössä. Ravintolatyöntekijöiden Liiton monisteita n:o 4.
- Jysäys, Y.Ö.K. (1993) Pihtailu ja paukuttelu. Sivistyneistön ja rahvaan pierukulttuurien vertailua Piere Bourdieun päästelemän eväin. Pierologian pro gradu -tutkielma, Äänisperän yliopisto.
- Lemunen, M. (1992) Ähkin pierun ajankohtaisuus. Teoksessa Alatuhn, P. & Fjärtberg, T.M. (toim.), *Kajautetaan yhdessä!* Juhlakirja V. Pierulalle, 113-128. Pönttövuori: Kustannusosakeyhtiö Anti Tulla.
- Lurina, A.N. (1981) Eväät housuissa. Pierologian tutkimusmenetelmiä. Helsinki: Haju ja hätä.
- Merdeau, X. & Fart, T.W. (1988) Yhteiskunta pieruaalisena käytäntönä. Äänisperä: Paukkupaino.
- Mäki-Piekaus, M. (1991) Lihan kahleista vapautuvan hengen riemuhuuto. Pieru saksalaisessa idealismissa. Äänisperä: Paukkupaino.
- Paug, W.F. (1982) Itsepäästöisyys. Kaasuuntuvasti hajautuvan subjektiviteetin tuottamisesta. Äänisperä: Paukkupaino.
- Paukkudell, K. (1990) Miksi Ähkin pieri ja nauroi? *Salamurhaaja* 3:2, 37-52.
- Perä-Roihu, A.H. (1983) Kun apponen avautui. Mukanaolleen muisteloita. Pönttövuori: Kustannusosakeyhtiö Anti Tulla.
- Pierula, K. (1985) Joka pierun pidättää, se yhteiskunnan kadottaa. *Tuskanparahdus* 6:3, 3-18.
- Pierula, K. (1986) Meidän ja niiden pierut. Ilmavaivat yhteiskunnan sidosaineena. *Pierologia* 23:1, 24-42.
- Pierula, V. (1988) Tungeteleva haisu. "Hajautuvan yhteiskunnallistumisen" problematiikasta. *Tiede & Ähistys* 11:2, 41-52.
- Pierula, V. & Paukkudell, K. (1977) *Beyond Sociology: Towards a New General Science of Society*. Teoksessa Pierula, V. & Paukkudell, K. (eds.), *A Handbook of Pierology*, 3-46. Amsterdam: Holy Ass Press.
- Pruit, S.I.G. (1980) Ähistävä kulttuurimme. Jyväskylä: Ääni ja vimma.
- Pupsa, P. (1990) "Täällä" yksinäni haistelen, kun pieru tullut on". Katsaus pierologian varhaisfilosofiaan. Jyväskylä: Ääni ja vimma.
- Tunkelo, O.H. (1935) Tuhnu, sihaus, lurina, lörinä, töräys. Pieruaänten estetiikkaa. Helsinki: Kust. Oy Peräpää.
- Vetelä, Ä.H. (1989) Kyllä me pojjaat paukuteltiin ja varsinkin sunnuntaisin. Pieru kansatieteellisestä näkökulmasta. Kansanperinteen arkiston päästöjä 104. Pieksämäki: KPA.
- Vähähaisu, J. (1993) Äiti, mua pierettää! *Pierologia* 30:2, 69-75.
- Ähkin, M.M. (1984/1929) *Dostoevsky's Polyphonous Fart*. Austin, Texas: Perdet Publishers.
- Änkee, U.H. (1991) Alta pois — ampu tulee! Yhteiskunnan ulkoistumisen problematiikkaa. Päästetty puheenvuoro pierologien hätäistunnossa Pönttövuoressa 1.4.1991.

Tiedotustutkimus ilmestyy vuonna 1994 seuraavasti

	deadline	ilmestyy
3/94	31.8.	15.10.
4/94	31.10.	15.12.